

JELENTÉS

**a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2015. évben végzett
tevékenységének hasznosulásáról***

2016. március 31.

**(a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény 8. § (3)
bekezdése értelmében)*

I. Vezetői összefoglaló

Bevezetés

A Kormány elkötelezett a széles körű társadalmi párbeszéd mentén történő kormányzás iránt. Ennek szellemében 2011-ben megtörtént a társadalmi párbeszéd intézményrendszerének újjáalakítása. Az intézményrendszer átalakításának eredményeként az Országgyűlés 2011 júliusában elfogadta a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvényt (NGTT törvény).

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (NGTT) életre hívásának célja az volt, hogy olyan, a társadalom egészét érintő, általános gazdaság- és társadalompolitikai kérdéseket megvitató, konzultatív jogkörű tanácsadó testület jöjjön létre, amely javaslataival, állásfoglalásaival segíti a legfontosabb gazdasági és társadalompolitikai döntések meghozatalát.

A Tanács funkcióját úgy látja el, hogy működése során a lehető legszélesebb társadalmi rétegek érdekeit képes becsatornázni így a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseltek, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek, a tudományos élet és az egyházak által képviselt társadalmi rétegek érdekeit, sajátos szempontjait.

A jelentés célja

Az NGTT törvény 8. § (3) bekezdése alapján a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter minden év március 31-ig jelentést készít arról, hogyan hasznosultak a megelőző évben a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában a Tanács véleményei, állásfoglalásai, ajánlásai.

Jelen jelentés egységes szerkezetben összefoglalja a Tanács 2015. január 1-jétől 2015. december 31-éig terjedő időszakban végzett tevékenységét, illetve annak hasznosulását.

II. A NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS JELENTŐSÉGE A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

Az NGTT törvényben megfogalmazott általános feladatkörén túl, egyes jogszabályok konkrét hatáskörrel is felruházzák a Tanácsot. Az NGTT társadalmi jelentőségét mutatja, hogy a Tanáccsal való konzultáció, illetve együttműködés nem csak ajánlásként, hanem számos esetben törvényi kötelezettséggé jelenik meg.

2015-ben jogszabály az alábbi esetekben írt elő kötelező konzultációt, illetve együttműködést az NGTT-vel:

1. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

A konzultáció, illetve az együttműködés tartalma:

- a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum összegét és hatályát, valamint
 - a bruttó 300 000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés elvárt mértékét, a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékét, valamint a munkabéremelés elvárt mértékével kapcsolatos részletes szabályokat
- a Kormány a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően rendeletben határozza meg.

2. A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény

A konzultáció, illetve az együttműködés tartalma:

- **A szakképzés országos stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése** a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács keretei között valósul meg.
- **Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács** tagja az NGTT-ben képvisellel rendelkező országos munkaadói és munkavállalói szövetségek egy-egy (összesen kettő) képviselője.
- **A megyei fejlesztési és képzési bizottság.** A bizottság az NGTT-ben képvisellel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek, illetve azok szervezetei (kettő fő), a területi gazdasági kamarák (kettő fő) és a foglalkoztatási feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal (egy fő) képviselőiből áll.

3. Az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény

A konzultáció, illetve az együttműködés tartalma:

- Az Ágazati Párbeszéd Bizottságban megkötött kollektív szerződésnek a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét érintő szabályainak hatályát az NGTT törvény szerinti országos munkáltatói és munkavállalói érdekképviseletek, illetve érdekképviseleti szövetségek képviselői,

valamint az illetékes ágazati miniszter véleményének kikérése után - a miniszter az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatókra kiterjesztheti.

- A Kormány, az üzemi tanács választás szavazólapjának tartalmát, a szavazatösszesítés módját és rendjét - a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban résztvevő országos szakszervezeti szövetségekkel és az ágazati párbeszéd bizottságok véleményének kikérésével - rendeletben állapítja meg.

4. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről szóló 1998. évi XXXIX. törvény

A konzultáció, illetve az együttműködés tartalma:

- A Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület tevékenységéről évente **tájékoztatást adhat**, valamint kérés esetén köteles adni az NGTT-nek.
- A Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testületnek 11 tagja van. A Testület három-három tagjára az NGTT-ben tagsággal rendelkező országos munkáltatói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek, valamint munkavállalói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek, három tagjára a Kormány, további két tagjára az Idősügyi Tanács tesz javaslatot.

5. A Szociálpolitikai Tanács összetételéről, szervezetéről és működéséről szóló 129/2005. (VII. 1.) Korm. rendelet

A konzultáció, illetve az együttműködés tartalma:

Az Országos Szociálpolitikai Tanács ülésén tanácskozási joggal részt vesz a NGTT-ben tagsággal rendelkező országos munkáltatói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek, valamint munkavállalói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek egy-egy képviselője.

III. A NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS 2015. ÉVI TEVÉKENYSÉGE ÉS HASZNOSULÁSA A KORMÁNY MUNKÁJÁBAN

A Tanács az NGTT törvény 7. §-a értelmében munkáját plenáris üléseken végzi. A plenáris üléseken az NGTT tagjain, azok szakértőin kívül, tanácskozási joggal állandó meghívottként részt vesznek a miniszterek vagy az általuk kijelölt állami vezetők; valamint az üléseken meghívottként, tanácskozási joggal vesz részt a Gazdasági Versenyhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal elnöke vagy elnökhelyettese. Rajtuk kívül minden plenáris ülésen a megtárgyalandó témákban kompetenciával rendelkező meghívottak biztosítják a Tanács munkájának hatékonyságát. A kormányzat képviselői is első kézből értesülnek a konzultációk eredményeiről. A Tanács ülésein az NGTT SZMSZ-ének értelmében állandó meghívottként részt vehet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság három oldalának („Munkaadók”, „Munkavállalók” és „Egyéb érdekcsoportok”) magyar delegáltjai közül az általuk delegált 1-1 fő.

Az NGTT 2015-ben kettő alkalommal tartott plenáris ülést. A legkiemelkedőbb téma a 2016. évi minimálbérről és garantált bérminimumról szóló egyeztetés volt. A több mint 1 millió

magyar munkavállalót érintő béremelések kérdéséről az NGTT eredményes konzultációt folytatott.

A plenáris ülések előkészítéséről és megszervezéséről, valamint a technikai, infrastrukturális feltételekről az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága szervezeti keretein belül működő NGTT Titkárság gondoskodik.

A plenáris ülések időpontjait, helyszíneit, a megtárgyalt napirendi pontokat, valamint azok előterjesztőit az alábbi táblázat tartalmazza.

Időpont	Helyszín	Napirendi pont	Előterjesztő
2015. március 26.	Magyar Tudományos Akadémia Felolvasóterem	Az NGTT 2014. évi jelentésének elfogadása	NGTT Titkársága
		Az NGTT 2015. évi munkatervének elfogadása	NGTT Titkársága
2015. december 18.	Emberi Erőforrások Minisztériuma (1051 Bp., Arany J. u. 6-8.) 8. emeleti tanácssterem	Konzultáció a 2016. évi minimálbérről és garantált bérminimumról	Dr. Rákossy Balázs államtitkár és Dr. Simon Attila István helyettes államtitkár, Nemzetgazdasági Minisztérium

IV. A NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS ÁLTAL MEGTÁRGYALT TÉMA, VALAMINT HASZNOSULÁSÁNAK BEMUTATÁSA

IV. 1. Konzultáció a 2016. évi minimálbérről és garantált bérminimumról

A 2016. évi minimálbérről és garantált bérminimumról a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációra a munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény 153. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a Kormány előterjesztése alapján került sor.

Dr. Rákossy Balázs, a Nemzetgazdasági Minisztérium európai uniós források felhasználásáért felelős államtitkára kifejtette, hogy a Kormány minden évben előzetes egyeztetést folytat a minimálbér emelésével leginkább érintett szakszervezetekkel és munkaadói érdekképviselőkkel együtt. A szakszervezetek javaslatát elfogadva, a Kormány 2015-ben nemcsak a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának (VKF) Monitoring

Bizottságában, hanem az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácsban is megvitatta a minimálbér és a garantált bérminimum 2016. évi emelésének a lehetőségeit. Az Állandó Konzultációs Fórumban 2015 novemberének elején kezdődtek el az egyeztetések, és összesen hat alkalommal találkoztak a felek. A résztvevőket végig a megállapodás szándéka vezette.

Az államtitkár elmondta, hogy a Kormány elkötelezett azon elv érvényesítése tekintetében, hogy tisztességes munkáért tisztességes bért kell fizetni annak az irányában is, hogy a gazdasági növekedés hatásaiból minden társadalmi réteg és osztály részesülhessen. A Kormány támogatja a Magyarországon való boldogulás és érvényesülés lehetőségét és igyekszik megteremteni a feltételeit.

Tájékoztatotta továbbá a jelenlévőket arról, hogy a költségvetési forrásokon túl az európai uniós források is lehetőségül szolgálnak a munkaerőpiaci helyzet javítására a következő években. A 12 ezer milliárd forintos rendelkezésre álló keretnek 60 %-át a Kormány gazdaságfejlesztésre fogja fordítani. A különböző érintett iparágak közül az iparfejlesztést, illetve a feldolgozóipari támogatást kiemelt célnak tekinti a Kormány.

Dr. Simon Attila István, a Nemzetgazdasági Minisztérium munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkára elmondta, hogy az előző évek tendenciáját meghaladó minimálbér-emelkedés várható. A fiatal munkaerő határon túlra távozásával kapcsolatosan a helyettes államtitkár kifejtette, hogy már futó projekt az ifjúsági garancia, ahol minden lehetséges eszközzel megpróbálja a Kormány a kiképzett munkaerő Magyarországon tartását

A Nemzetgazdasági Minisztérium tájékoztatása az egyeztetés hasznosulásáról:

A Kormány 2015-ben – a szakszervezeteknek a korábbi NGTT üléseken is hangoztatott javaslatát elfogadva – nemcsak a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának (VKF) Monitoring Bizottságában, hanem az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácsban is megvitatta a minimálbér és a garantált bérminimum 2016. évi emelésének a lehetőségét.

További változást jelentett az előző évekhez képest, hogy nem egyetlen változatban, hanem a szakszervezetek és a munkaadók eltérő álláspontjának bemutatásával került a kötelező bérminimumok emelésének a kérdése az NGTT elé. A VKF-ben ugyanis bár jelentősen közeledtek az álláspontok a kötelező bérminimumok emelésének a mértékéről, a tárgyaló feleknek mégsem sikerült az NGTT ülését megelőzően konszenzusra jutni a végső változatról. Ezért az NGTT részére szakszervezeti javaslatként 112.000.- Ft-os minimálbér és 131.000.- Ft-os garantált bérminimum, munkaadói álláspontként pedig 110.000.- Ft, illetve 128.000.- Ft került előterjesztésre.

A Kormány a 2015. december 16-ai ülésén tárgyalta a 2016. évi minimálberről és garantált bérminimumról szóló előterjesztést és felkérte az érintetteket, hogy további egyeztetés keretében kíséreljék meg a megállapodást a kötelező bérminimumok emeléséről. Az NGTT ülés résztvevői üdvözölték a kormány döntését, és arra kérték a VKF-et, hogy az év végéig még hátralévő kevés időt is használják fel a megállapodás létrehozására.

A VKF Monitoring Bizottságában az NGTT-ben kifejtett álláspontokra is tekintettel 2015. december 21-én a három-három munkaadói és munkavállalói érdekképviselőt közül öt szervezet egyetértett azzal, hogy 2016. január 1-jétől a minimálbér összege 111.000.- Ft, a

garantált bérminimum összege pedig 129.000.- Ft legyen. Teljes konszenzus azért nem jött létre, mert egy szakszervezeti szövetség kevésnek tartotta ezeket a mértékeket.

A vázolt széleskörű konzultációt követően, a kormány döntésének megfelelően a 111.000.- Ft-os és 129.000.- Ft-os összegekkel 2016. január 1-jén hatályba lépett a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 454/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet. Az NGTT-ben folytatott hasznos konzultáció is hozzájárult tehát ahhoz, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum reálértéke 2016-ban 5-6 %-kal emelkedik. Ilyen mértékű reálnövekedés 2002 óta egyetlen évben sem következett be a fizethető legkisebb bérek tekintetében.

Zárszó

Összegzésként elmondható, hogy a gazdasági és társadalmi párbeszéd szerepét, a nemzeti gazdasági és társadalompolitikai stratégiák megvitatására szolgáló, a széleskörű vitafórum funkcióját magában hordozó Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2015-ben is betöltötte rendeltetését.

Az illetékes szakterületek tájékoztatása alapján az NGTT-vel történő konzultációk hasznosnak bizonyultak, orientáló jellegűek voltak és hangsúlyos iránymutatásként szolgáltak a kormányzat szakmai munkájában.

A Tanács összetételének, széles partneri struktúrájának köszönhetően megteremtődött annak lehetősége, hogy a társadalmi egyeztetés folyamatának azok a társadalmi partnerek is aktív résztvevői, alakítói lehessenek, akik korábban intézményi szinten hiányoztak ebből a fontos folyamatból.

A társadalmi egyeztetés ezen széleskörű intézményi formája hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom és a gazdaság különböző szegmenseiben felhalmozódott tudást és a természetszerűen megjelenő különböző érdekeket figyelembe tudják venni a döntéshozók. Az NGTT-ben működő konzultációs folyamatok teret engednek a gazdaság és a társadalom különböző rétegeiben jelentkező sajátos igények kommunikálására, becsatornázására. Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy az NGTT ülésein felmerülő fontos társadalmi kérdésekkel összefüggésben születő kormányzati döntések társadalmi elfogadottságát, valamint azok végrehajthatóságát növelje.

Az NGTT működéséhez hozzátartozik, hogy a plenáris üléseken kívül a Tanács szakértői, delegáltjai 2015-ben is számos bizottság és testület munkájában vettek részt, ezáltal is biztosítva az egyes oldalak véleményének és érdekeinek képviselését a legkülönbözőbb szakmai és szakmapolitikai fórumokon.

Szintén lényeges volt az NGTT szerepe az európai társadalmi párbeszédben való magyar részvétel biztosítása szempontjából. 2015-ben került sor az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak megválasztására a 2015-2020-as időszakra vonatkozóan. A magyar tagdelegálásra az NGTT volt jogosult, amely ennek a feladatának eleget tett, hozzájárulva hazánk gazdasági és társadalmi érdekeinek megjelenítéséhez az európai társadalmi párbeszéd legjelentősebb fórumán.

A különböző jogszabályokban előírt konzultációs kötelezettséget a Kormány jó lehetőségnek tartja a társadalmi párbeszéd kiszélesítése során. A kormányzat képviselőinek támogató szándéka is hozzájárult ahhoz, hogy a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács is nagy társadalmi súllyal vesz részt a kormányzati döntéshozatal folyamatában.

Budapest, 2016. március „
aprilis 15.”

MELLÉKLET

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács tagjai 2015-ben:

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács tagjai	
Név	Képviselet szervezet/ terület
Gazdasági Képviselői Oldal	
Dr. Antalffy Gábor	Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége
Dr. Balogh István	Agrár Munkaadói Szövetség
Dr. Dávid Ferenc	Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége
Győrffy Balázs	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Nagy Tamás	Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége
Németh László	Ipartestületek Országos Szövetsége
Dr. Parragh László	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Dr. Sárközi György	Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége
Takács János	Befektetői Tanács
Dr. Vadász György	Magyar Iparszövetség
Wimmer István	Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége
Dr. Zs. Szőke Zoltán	Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége
Munkavállalói Oldal	
Gaskó István	Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája
Dr. Kuti László	Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés
Palkovics Imre	Munkástanácsok Országos Szövetsége
Pataky Péter	Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége
Székely Tamás	Autonóm Szakszervezetek Szövetsége
Varga László	Szakszervezetek Együttműködési Fóruma
Civil Oldal	
Apró Antal Zoltán (2015. szeptember 10-én elhunyt)	Civil szervezetek
Dr. Kucsera Tamás Gergely	Civil szervezetek
Martényi Árpád	Civil szervezetek
Dr. Simóka Beáta	Civil szervezetek
Dr. Szendrei Róbert	Civil szervezetek
Tudomány Képviselői Oldal	

Dr. Dávid László	Magyar Tudományos Akadémia
Lovász László	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Palócz Éva	Magyar Közgazdasági Társaság
Sándorné Dr. Kriszt Éva	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Fazekas Károly	Magyar Tudományos Akadémia
Egyházi Oldal	
Dr. Beran Ferenc	Magyar Katolikus Egyház
Dr. Joób Máté	Magyar Evangélikus Egyház
Paszternák Tamás	Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége
Szücs Attila	Magyar Református Egyház

